

## ICOM-CC 18. konverents "Linking Past and Future"

Helen Volber

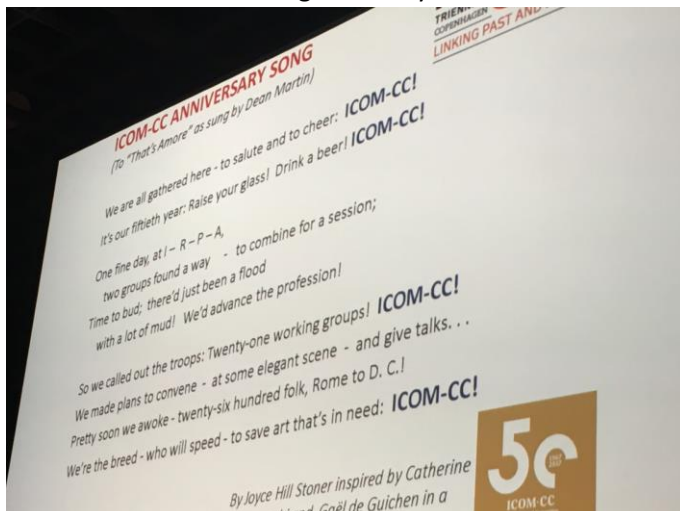
Minu ettevalmistus ICOM-CC (ICOM Committee for Conservation) triennaalil osalemiseks algas tegelikult juba kolm aastat tagasi, mil ma ICOMiga liitusin. Avastasin, et ICOM-CC oli just korraldama oma 17. triennaali Melbourne'is, kuid paraku ei olnud tol aastal enam võimalik sellele konverentsile registreerida. Jäin kannatlikult ootama järgmist ning minu liitumine ICOM Eestiga võimaldas mul vahepeal käia mitmetel teistel toredatel üritustel, konverentsidel ja osaleda töögruppides. Sel aastal sai teoks ka kauaoodatud ICOM-CC konverents. Minu jaoks esimene, oli see ICOM-CC ajaloo juba 18. kokkusaamine, kus tähistati ICOM-CC loomise 50. aastapäeva ning juubelile vastavalt oli see kohati tõesti äärmiselt pidulik üritus. Selleaastane kohtumisaeg oli Kopenhaagen, linn, kus ICOM-CC oli ka 1984. aastal kokku saanud. Konverents langes septembri algusesse ning osalejad said tunda nii suve viimaseid hetki kui lõikavat tuult ja külma vihma. Konverentsi toimumispaigaks oli valitud konverentsikeskus Tivoli, kus ettekanded toimusid paralleelsessioonidena viies erinevas saalis, et mahutada ära ligi tuhat kuulajat, kes konverentsile registreerunud olid. Lisaks ligi 160-le ettekandele oli eraldi saalis mahukas posterite väljapanek, mis omakorda perioodiliselt vahetus ning kus ettekannete vaheaegadel sai autoritega kohtuda.

Kuna ma ei olnud varasemalt kursis ICOM-CC ajaloo, kuulsin huviga organisatsiooni arenguid käsitlevaid ettekandeid, milliseid oli konverentsil mitmeid. ICOM-CC-l on 21 erinevat töögruppi (<http://www.icom-cc.org/9/working-groups/#.WdSpLVu0OUk>), mille hulgas ka konserveerimise ajaloo ja teooria ning juriidilis-õiguslike küsimustega tegelevad allgrupid. Töögruppide moodustumine on toimunud erinevate alakomiteede liitmiste-lahutumiste tulemusena ning konverentsil sain aimu, kui mitmekihiline on tegelikult ICOM-CC ülesehitus ning millised konserveerimist abistavad ja mõtestavad distsipliinid selle ümber koonduvad. Palju arutati konverentsil konservatorite eetikakoodeksi üle ja küsiti, kas 1984. aastal sõnastatud "The Conservator-Restorer: A definition of the Profession" kõnetab ka täna; anti ülevaateid restaureerimise ajaloo kohta, nt läbi tuntud restaureerijate-konservatorite tööde või institutsiooni (Rijksmuseum) ajaloo kirjelduse; esitleti kultuuripärandi konserveerimisele sätestatud Euroopa standardeid (Rootsi näitel, kuid huvilistel on võimalik tutvuda ka Eesti standarditega Eesti Standardikeskuse kodulehel) ning tutvustati juhtumianalüüsi näitel, millised erinõuded on käigus sotsiaalselt tundliku materjali eksponeerimisel Londoni Kuritööde Muuseumi (London Crime Museum) uue ekspositsiooni näitel. Isabelle Brajer tegi huvitava ettekande sellest, kuidas ja miks on aja jooksul restaureerimistöde hinnad tõusnud, olles allikmaterjaliks lisaks enese töömaterjalidele läbi töötanud Taani vanade maakirikute kirikuraamatuid. Tema ettekanne jäi mulle eriliselt meelde ka seetõttu, et mul õnnestus mainitud kirikuid tema enda juhitud ekskursionaalsel käigus ka külastada. Nimelt oli kõigil konverentsiküllastajatel võimalus valida endale üheks pärastlõunaks ekskursion, tutvumaks erinevate Taani konserveerimis-institutsioonide, muuseumide või muude huvipaikadega. Isabelle Brajer juhatas ringkäiku Undløse ja Skamstrupi kirikutesse, mis asusid Kopenhaagenist umbes tunniajase bussisõidu kaugusel. Kuna ekskursionipäeval õnnistati meid tugeva paduvihmaga, said bussiekskursionaalsel valinud end eriliselt õnnestunud valiku eest kiita. Kirikud peitsid endas uhkeid 14. sajandist pärinevaid võlvimaalinguid, mille restaureerimise ajaloo äärmiselt karismaatilise ettekandja Isabelle vahendusel ülevaate saime.

Lisaks ametlikule päevakavale loengute ja ettekannete näol, mis kestsid üheksast viieni, oli üritusel ka aktiivne õhtune programm. Konverentsi sissejuhatav vastuvõtt oli Taani Rahvusraamatukogu laienduses, mida tema arhitektuurse lahenduse ja asetuse tõttu kutsutakse Mustaks Teemantiks ning kus külalistele esines muuseumi koor ja balletitantsijad. Raamatukogu näitusesaalis oli võimalik külastada silmiavavat näitust vanadest Taani kolooniatest Kariibi mere saarestikus.



Juba järgmisel päeval oli konverentsilistele avatud Kopenhaageni raekoda, kus serveeriti kuulsaid Taani pannkooke, sellest järgneval õhtul sai külastada Taani Rahvusgalerii näitusesaale, ning külastada õnnestus ka Kuningate Lapidaariumi. Konverentsi suur vastuvõtt ja õhtusöök leidis aset Rahvusmuuseumis. Kaetud olid pikad laudad, kuid konverentsilised hülgasid need peagi, et siirduda tantsupõrandale. Palju kihinaid tekitas ka spetsiaalselt ICOM-CC juubeliks "komponeeritud" lugu, mis ka ühiselt saaliga Joyce Hill Stoneri eestvedamisel maha lauldi.





Kiita tuleb koralduskomitee initsiatiivi anda ettekanded ja posterite kokkuvõtted välja mälu pulgal ning neid mitte välja trükkida. Huvilistel tasub jälgida ICOM-CC Publications Online lehte (<http://icom-cc-publications-online.org/>), kuhu tulevikus pannakse üles kõikide konverentside väljaanded. Asjaajamist aeglustavad praegu küsimused autoriõiguste ümber, kuid juba on saadaval kahe viimase triennaali ettekanded ning alates jaanuarist lisanduvad ka Kopenhaageni omad. Huvilised saavad neid juba praegu küsida ka Eesti Kunstimuuseumilt.

Eraviisiliselt pidasin peaaegu kohustuslikuks ära käia kuulsas Botaanikaaias, kuid kahjuks peab tunnustama, et teine maamärk Tivoli jäi ajapuudusel külastamata. Lisaks õnnestus meil (muidugi ICOMi muuseumikaardiga!) käia ekskursioonil nii skulptor Bertel Thorvaldseni muuseumis kui põnevas Taani Rahvusmuuseumi filiaalis, kus oli Kopenhaageni kesklinna majas terviklikult säilitatud tüüpiline 19. sajandi interjäär. Muuseumi saamisluugu oli üpris huvitav – nimelt olid korteri viimased elanikud – kaks õde – elanud 1960ndate aastateni omamoodi ajakapslis ning omalt poolt oma vanemate 19. sajandi lõpul ehitatud ja sisustatud korterisse minimaalselt esemeid lisanud. Külastajad astusid hämarasse ning asjadest küllastunud interjööri, kus korter oli rangelt jaotatud avalikeks ja privaatseteks ruumideks ning muuseumigiid andis igas toas (kuhu külastajad lubati mõistagi vaid sussides) ülevaate omaaegsest elu-olust ning kommetest. Kopenhaageni linnaruum pakkus põnevat avastamist veelgi, näiteks Ai Wei Wei installatsiooni näol Charlottenburgi kunstihoone fassadil.



Kokkuvõtteks tahan kõikidele kahtlejatele südamele panna, et suurtel erialakonverentsidel tasub käia – esialgu hoomamatuna tunduv suurorganisatsioon muutub selgepiiriliseks, komiteede juhtnööd tuttavaks ning tekib arusaam, millises valdkonnas oleks võimalik kaasa lüüa. Minu mitu aastat ootamist tasus end kuhjaga ära ning ootan juba huviga 2020. aasta konverentsi, mille toimumiskohaks kuulutati välja Peking. Loodan, et konverentsi teema kattub ka minu selle aja huvidega ning mul õnnestub konverentsil osaleda.